

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

De vario pullorum apparatis. Cap. IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

*Murena eodem tempore frixa, & elixa,
tostaque.*

Murenã antequam coquas, exossabis, vt grãtior fis; quum eius carnes spinis impeditã sint, quod binis bacillis vtraq; manu comprehensis, eam in medio astringendo, detergendoq; exdorsuabis, mox capite, & extrema cauda, circa quam, ob exossationem congestã sunt spinã, abscissis, & interaneis detractis, veru infligas, & elixas, & frixas quasuis partes, ter, quater lineis obuoluas teniolis, insperfo in vno pipere, in elixo petroselino, croco mentha, sceniculo, & passo contusis, aqua, & sale, vel iusculo madeant; frixas oleo, & ad ignem volui iubeas, fasciculi aspergine origani semper humectando: vbi pars iam fuerit totrefacta, remoue, & optimum erit obsonium, epulaturis præbeto.

De vario pullorum apparatus. CAP. IX.

VARIOS his annectemus pullorum apparatus, qui non parvã iucunditatis conuiuii esse possunt. Sicut
vt pauo coctus viuus videatur.

Necatur pauo, aut penna superius in cerebrum demissa, aut iuguletur, vt hœduli solent, quo sanguis exeat, à gutture deinde vsque ad caudam pellis leniter scinditur, scissaque cum proprijs pennis à toto corpore ad caput trahitur, quo abscisso, cum pelle reseruato cruribusq;. Pauonem ipsum aromatibus, ac odoriferis herbis refertum veru assabis, infixis prius per pectus garyophyllis, inuolutoque collo linteo albo, continue aqua humectato, ne omnino desiccet: coctum pauonem, & veru exemptum, propria pelle integes, & vt pedibus stare videatur, virgulas ferreas infixas tabulã ad hoc fabricatas per crura (ne cernantur) per corpus ad caput, & caudam adiges. Sunt qui caphuram ori indant, ignemque vbi ad mensam fertur, iniiciant. Idem fieri de phasianis, anseribus, capis, & cæteris auibus, docet Platina, quã nostris his conuiuijs obseruamus. Sed præstantius erit spectaculum, si conuiuii apparatus

Anser iam viuus excoctus.

Paulò ante nostra tempora Aragonum Regum mensis apponebatur sæpius anser viuus, & coctus, vt ex fide dignis senibus accepimus, & quum id experiremur, ex festinantia sociorum prius quam ad finem coctionis peruentum esset, vorauimus. Erat viuus & summa crusta pars optimè cocta. Cape conficiendi normam. Sit anas, vel anser, vel aliud viuacius animal, sed in hoc anser omnibus antestat capite, colloque relictis, toto corpore sit implumis. Sit hinc inde obuallatus igne, & circumseptus: non arctè, ne suffocetur fumo, ne ve igne torreatur citius, non largè, ne impunis euadat. Intus passim pocilla, & ollulas aquæ plenas, quibus sal, & mel adijcias. Ipse totus liquamine obductus, & laridatus, resculentior sit, & facilius decoquatur: ignem, admodum festinare nolito; vbi calore efferuere cœperit, circumambulando, & fugiendo præsepit ignis, & iter incudit. Sic improbus aquam absorbendo compescitur, costæque membra refrigerando. Medicamenti vis laxat aluum, & abstergit, & exinanitur, & vbi inferbuerit, interiora decoquet. Spongia continuo cerebrum & cot humectato. Vbi vero infania ferri, & cespitare conspexeris, (deficit cordi humidum) remoue, conuiuis appone euulsis semper partibus vociferantem, vt ferè prius commessatus, quam mortuus videatur. Si optabis, vt mensæ apponatur

Pipio exossatus.

Ita exossabis. In pipionem exinanitum, & benè lotum, per diem, ac noctem in acri aceto fines, lotum deinde ac repletum aromatibus, & herbis, elixum pro libidine aut assum facies, quouis modo sine ossibus inuenietur. Apponebatur antiquitus mensis

Porcus Troianus.

Gulæ veteres architecti commenti sunt: vt bos, aut camelus totus apponeretur, & varia animantium genera. Hinc & porcus Troianus inuenit in populo fabulam, cui hoc nomen inditum est, quod ita varias animantium species vtero teget, quemadmodum Durus equus

text

textit armatos viros. Macrobius libro Saturnalium tertio refert, Cincium in oratione, qua suavitatem legem Fanitam de moderandis sumptibus, obiecit suo saeculo, quod porcum Troianum mensis inferrent. Callum aprugnum, & porcus Troianus sumptuaria lege prohibebatur. Porcus sub humero paruo (vide Dalachampij versionem) vulnere mactabatur: deinde copioso sanguine euacuato, intestina omnia cum aphæresi eximuntur, & postquam vino sepius ac diligenter collutus fuerit, & à pedibus suspensus, & rursus vino perfusus, elixatur cum multo pipere, tum prædictis delicijs, scilicet turdis, vuluis, ficculis plurimis, ovis superinfusis, ostreis, pectinibus, per os ventri intrusis, copioso, & optimo iure perfunditur, & dimidiam porci partem multa polenta (farina & hordeo) vino, oleoq; subacta circumquaque repletur, & in clibanum, subiecta ænea mensa, imponitur, curatumq; ea moderatione assandū, ut neque aduretetur, nec auferretur crudus: nam quum pellicula aridiuscula apparet, reliqua etiā satis iam tosta esse conspiciuntur, & polenta remouetur. Post hæc infertur discus argenteus non modica crassitudine inauratus tantum, ut porcū assum capere possit, qui supinus in eo positus, eminenti ventre, varijs bonis referto, apponitur, ex Athenæo libro Diphnosophistarum nono. At vero

Ouum, ut hominis caput magnitudine superet,

Reddere tam ingens si vis, extat artificium, quo etiam in vtero alia animalium oua tegat, nec à naturali dignoscitur. Quinquaginta, aut plura boleta, & albumina inuicem separabis: boleta leniter commisceto, & in vesicam immittito, rotundamque ligando imitaberis figuram: in ollam aquæ plenam immittas, & quum bullis intumescere cernis, vel quum duritiem traxerint, exime & albumina addito, accommodando, ut in medio insideant, & iterum coqui sinas, sic corticibus enudatum habebis, quos sic effinges. Quorum cortices albos & elatos conteres, ut in tenuissimum puluisculum volent, forti aceto, vel distillato emacerari finito, dum mollescant: nam si ouum in aceto diutius positum fue-

fit, cortex eius dissoluitur, & tenerescit, vt facile per stric-
tum os phialæ possit immitti, vbi fuerit immissum,
clara aqua in pristinam redit duritiem, vt demirari con-
tingat. Cortices quum vnguenti formam præ se tuler-
int dissoluti, penicillo aliquo superexcoctum ouum
corticem inducās, & clara dure scat aqua: tunc verum &
naturale habebis ouum.

*Quomodo esculenta ijs locis parentur, in quibus nulla ad-
sit coquendi facultas. CAP. X.*

ACCIDIT aliquando casu, vt homines aliquibus
locis reperiantur, in quibus quam plurima desint,
quæ ad cœnæ apparatus sunt opportuna, sed vbi abest
commoditas, pro sit ingenium, hæc sunt excogitata. Si
desit frizorium, scies

quomodo pisces carta frizantur.

E simplici carta frizorium vas efformato, vbi oleum &
pisces imponantur, post ardentibus prunis sine flamma
superpones, & citius, & commodius expedies. At si vis

Pullus excoquatur sine igne,

Vt dum iter absoluimus, pului excoquantur. Chalybis
frustulum igni imponatur, tum inde plumatum, & exi-
nantum pullum iniiciatur, & optime pannis tegatur,
ne calor euanescat, & si tetro odore inficietur, pro cibo
tamen bonus erit. Si desint serui, qui veru conuertant,
& vis

vt avis se ipsam torreat,

Hoc vteris artificio, nam avis se ipsam mouebit. Scribit
Albertus, regulum auem, quæ omnium auium mini-
ma est, colurno veru infiges, & subiectis prunis dimo-
uetur, vt se ipsa mouere videatur. Quod ex ligni pro-
prietate euenit, non ex aere, & falsa sunt, quæ Philoso-
phus dixit: nam si colurne virge ignem subicias, distor-
quetur, vt ea ipsa videatur moueri, & quamcunque cat-
enam, sed modici ponderis, infiges, omnis mouebitur
circumuoluendo. Sic

Qua coquantur sine igne.

Qua viuz calci obruta, & aqua aspersa, coquantur, adeo
enim